

Erfbeplantingsplan Beernink Meddo

In het kader van de uitbreiding van het agrarisch bouwperceel

Colofon

Erfbeplantingsplan Beernink Meddo

In het kader van de uitbreiding van het agrarisch bouwperceel

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Geling Advies
Contactpersoon: S. de Crom

Projectnummer en versie: 396, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 24 april 2014
Ligging projectgebied: Beerninkweg 7 Meddo	Amersfoortcoördinaten: X243.033 Y447.617	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

1. Inleiding

De eigenaar van het melkveebedrijf aan de Beerninkweg 7 in Meddo heeft concrete plannen om een bestaande stal te vergroten, een mestsilos te plaatsen en enkele sleufsilo's te verleggen. Deze uitbreiding is alleen mogelijk bij een vergroting van het huidige agrarische bouwblok. De gemeente Winterswijk heeft aan deze plannen de voorwaarde verbonden dat het nieuwe erf landschappelijk wordt ingepast. In het voorliggende rapport wordt een voorstel gedaan om het nieuwe erf landschappelijk in te passen door de aanleg van erfbeplanting.

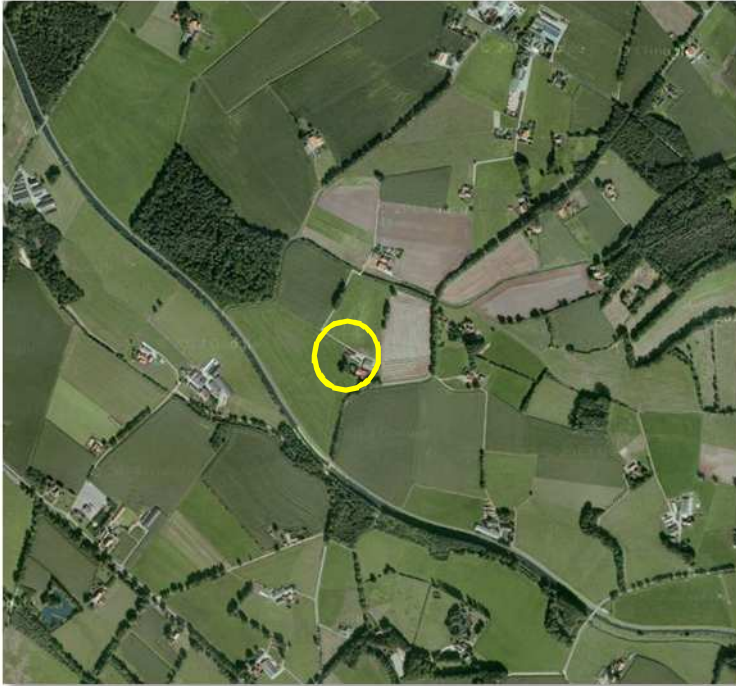
Het ontwerp is tot stand gekomen na analyse van de huidige beplanting en de omringende landschap, (a)biotische kenmerken van water en bodem en het historische landschapsbeeld. Naast een verbeelding van het wenselijke eindbeeld, worden tevens beheer -in inrichtingsmaatregelen beschreven om het wenselijke eindbeeld te bereiken.

Voorliggend plan heeft het detailniveau van een visiedocument, uitgewerkt tot op het niveau van typen beplanting, soorten, plantwijze, aantallen en afmetingen. De kaarten zijn schaalvast opgesteld.

2. Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd Beerninkweg nr. 7 in Meddo, gemeente Winterswijk. Het ligt in het buitengebied, ca twee kilometer ten westen van de dorpskern van Meddo. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied met de gele cirkel weergegeven.

Globale situering van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele cirkel aangeduid.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een oud agrarisch erf (Beernink genaamd). Op het erf staat een woning, een kapschuur, mestsilo en een kleine en grote ligboxenstal. Rondom de woning ligt een oude siertuin met een ligusterhaag, coniferen, sparren en andere evergreens. Ten westen van de woning staat een rij oude inlandse eiken en twee s hoogstam fruitbomen. Bij de entrée van het erf staat een gemengde groep loofbomen bestaande uit es, Amerikaanse eik, kastanje en zomereik.

Detailopname van het plangebied. De nieuwe loopstal aan de noordzijde van het erf ontbreekt nog op deze foto.

Weergave van de huidige erfbeplanting

Het erf wordt aan alle zijden omgeven door agrarisch cultuurland. De gronden aan de zuid- en westzijde waren tijdens het veldbezoek in gebruik als grasland, de gronden ten noorden en oosten waren in gebruik

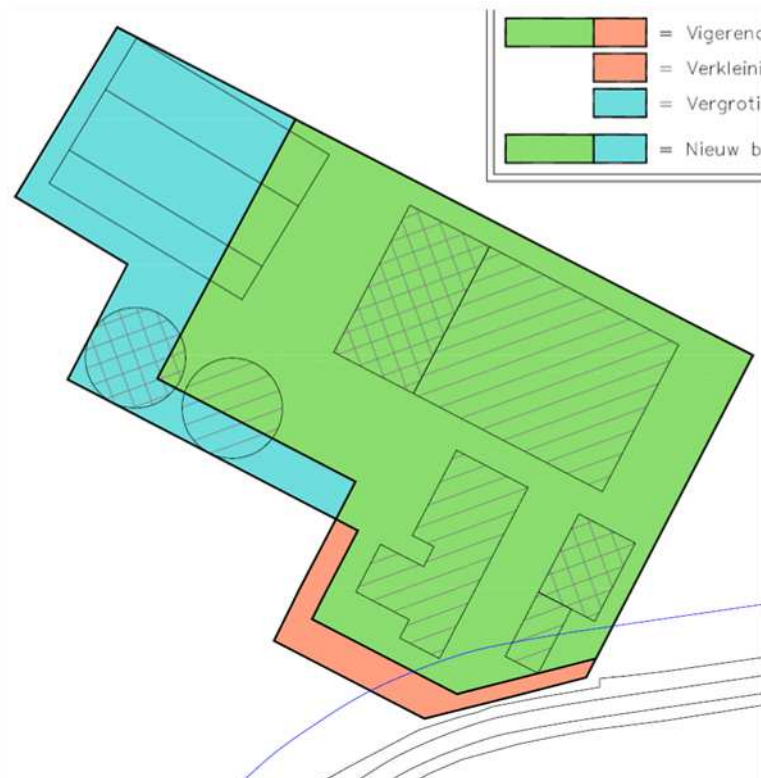
als akker (mais). Aan de achterzijde loopt een kavelpad welke met een bocht naar het noorden afbuigt. Langs dit kavelpad en tussen twee oude eskoppen ten noorden van het erf staan solitaire zomereiken.

Kavelgrensbeplanting ten noorden van het erf

3 Voorgenomen activiteiten

De voorgenomen activiteit bestaat uit het uitbreiden van een bestaande loopstal, het verleggen/vergroten van sleufsilo's, het aanleggen van een 2^e mestbassin, het vergroten van de huidige kapschuur en het gedeeltelijk slopen van het hoofdgebouw. Op de onderstaande tekening wordt de wenselijke situatie weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld.

4. Water, bodem en landschap

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt het huidige en historische landschapsbeeld rondom het plangebied beschreven, de ruimtelijke kwaliteit, evenals de (a)biotische situatie ter plaatse en de landschapsecologische kwaliteiten van het gebied. Op basis van de analyse worden uitgangspunten voor het inpassingsplan geformuleerd die samen met uitgangspunten voor erfbeplanting leiden tot een eindbeeld leiden.

4.2 Bodem

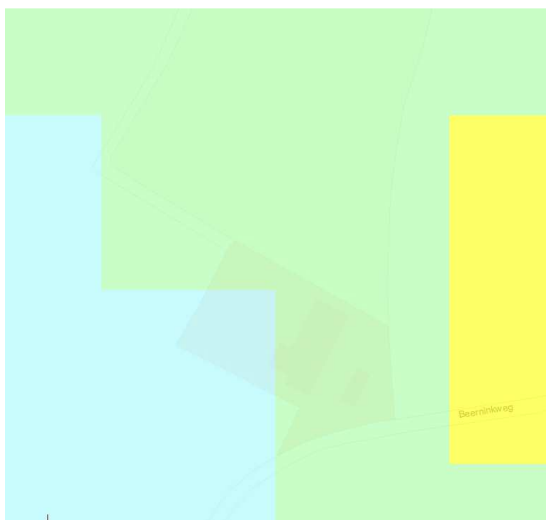
Het erf ligt aan de zuidzijde van een oude es. De esgrond heeft aan hoge zwarte enkeerdgrond en het bodemtype ten zuiden ervan is een beekerdgrond. Beide bodemtypes behoren tot de kalkloze zandgronden. De ontwatering van de beekerdgrond is vrij diep.

Bodemtype in en rond het plangebied.

4.3 Water

Het plangebied ligt op de overgang van een gebied met matige kwel, via een intermediair gebied naar een gebied dat wordt gekenmerkt door infiltratie.

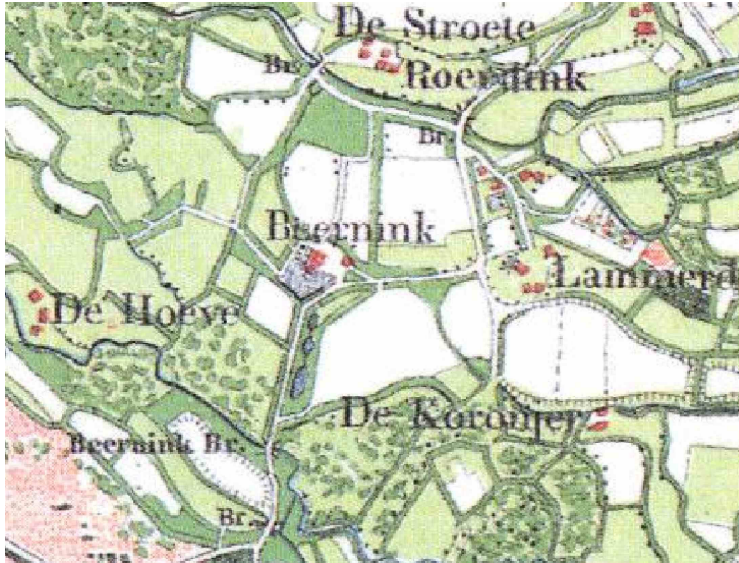

Kwel-infiltratiekaart van het plangebied en de omgeving.

De gemiddeld hoogste grondwaterstand in de beekerdgronden is 86 cm beneden maaiveld en 170 cm beneden maaiveld op de es. De gemiddeld laagste grondwaterstand is 194 cm beneden maaiveld in de beekerdgrond en 226 cm beneden maaiveld op de essen.

4.4 Landschap

Het plangebied ligt in het kampenlandschap. Dit is een oud agrarisch cultuurlandschap met verspreid liggende boerderijen, essen, bochtige wegen en graslanden op de nattere delen. De agrarische percelen hebben allemaal een verschillende afmeting en vorm en worden soms begrensd door houtwallen met zomereik. Op onderstaande uitsnede van de historische topografische kaart wordt het historische landschapsbeeld weergegeven.

Uitsnede van de historische topografische kaart anno 1880. Het plangebied ligt in het midden.

Zoals zichtbaar op de historische kaart anno 1880 was het landschap voor de grootschalige ontginningen zeer besloten en kleinschalig. De essen waren gescheiden van de omliggende percelen door hakhouwingen. De Beerninkweg lag er toen al, evenals de boerderij. De beide essen ten noorden van het erf werden van elkaar gescheiden door een houtsingel.

4.5 Landschapsecologische waarde

De huidige landschapsecologische waarde van het agrarische cultuurlandschap is beperkt. Intensieve grondbewerking, hoge mestgift en monoculturen gras- en bouwland, maken het tot een soortenarm landschap. De meeste kritische soorten (flora en fauna) zijn inmiddels verdwenen of zijn beperkt tot enkele geïsoleerde populaties. Vochtige, bloemrijke graslanden zijn omgezet in soortenarme grasweides of in maïsland. De erven, met de bijgebouwen en oude (fruit)bomen vormen vaak de verblijfplaatsen van Steen- en Kerkuilen, zijn in het huidige landschap de meest waardevolle elementen.

5. Analyse

Wanneer we naar het huidige erf en het omringende agrarische cultuurlandschap kijken dan vallen een aantal zaken op;

Erf

Het erf is een oud agrarisch erf met vermoedelijk een historische bouwplaats. De boerderij is met de voorzijde van de weg gekeerd. Het 'achter' grenst aan de Beerninkweg. De nieuwe stal en de kapschuur zijn vrijelijk zichtbaar en prominent aanwezig.

Erfbeplanting

Niet inheemse erfbeplanting in de vorm van coniferen en andere evergreens domineren de siertuin. De opgaande beplanting bij de entree van het erf aan het westen van de woning zijn beeldbepalende beplantingen.

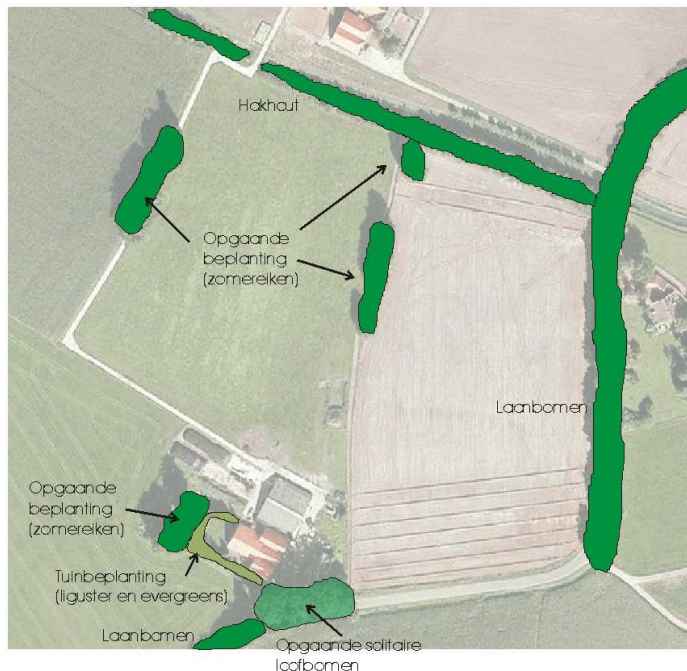
Landschappelijke beplanting

De landschappelijke beplanting ten noorden van het erf staat onder druk. In de lijnvormige beplanting zijn gaten gevallen en de bewerking van de akker vindt plaats tot direct naast de bomen. Ten oosten van het erf ontbreekt laanbeplanting langs de Beerninkweg.

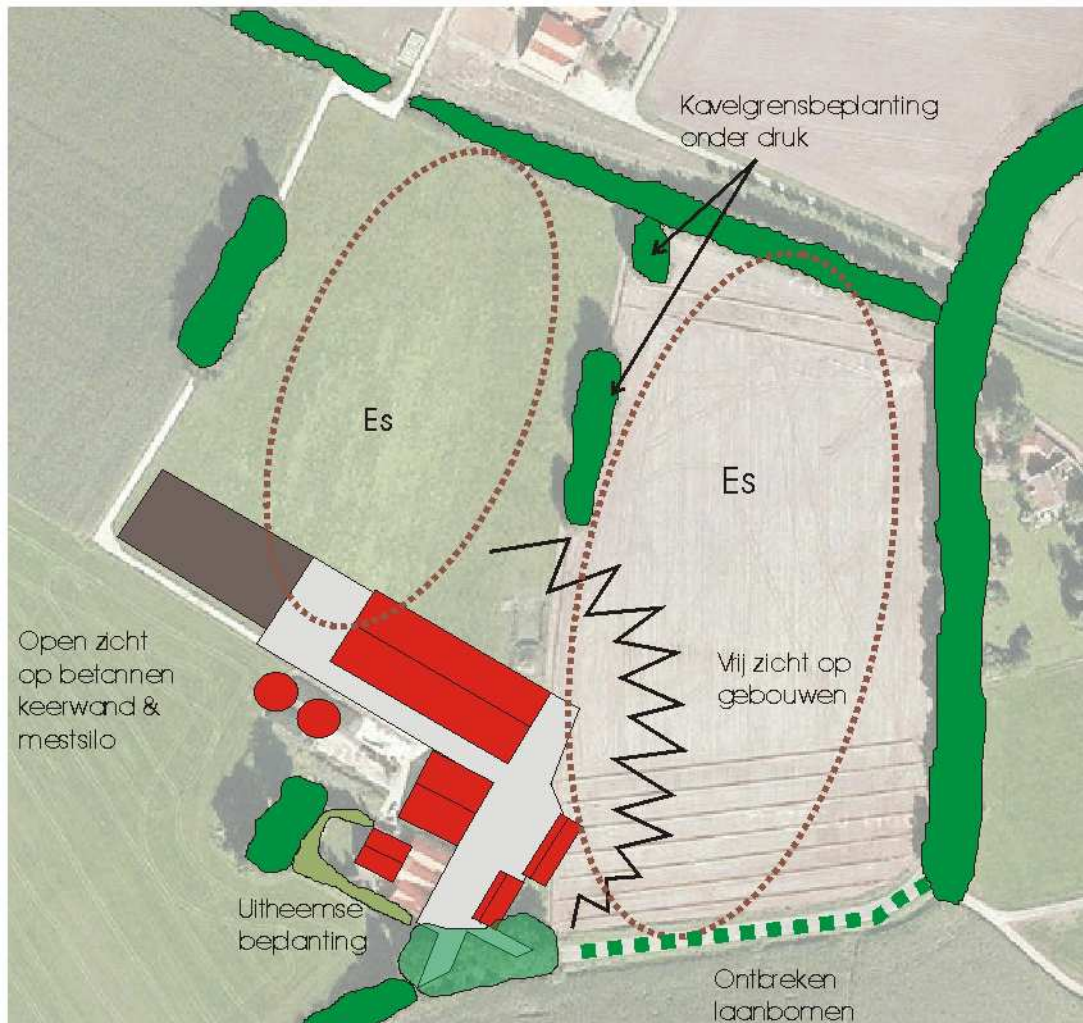
Cultuurhistorische waarden; de essen

De oude randen van de beide essen ten noorden van het erf vervagen doordat de grensbeplanting plaatselijk ontbreekt en er grondbewerking plaatsvindt op de oude esranden. De oorspronkelijke esranden vervagen en de beplanting staat onder druk.

Op de onderstaande afbeeldingen wordt de huidige beplanting weergegeven en de knelpunten uit de analyse ingetekend.

Huidige erf- en landschappelijke beplanting op en rond het erf.

Ruimtelijke analyse van knelpunten.

6. Het ontwerp

6.1 Uitgangspunten voor ontwerp naar aanleiding van de analyse

Vanuit de analyse is naar voren gekomen dat de siertuin grotendeels uit uitheems plantmateriaal bestaat zoals coniferen, dennen en laurier. Verder zijn de mestsilo's en de keerwanden van de sleufsilo's vanaf de Beerninkweg vanuit zuidelijke richting erg duidelijke zichtbaar. Dit geldt ook voor de nieuwe loopstal en werktuigenberging, gezien vanaf de Beerninkweg ten noordoosten en oosten van het erf.

Het erf ligt net ten zuiden van twee essen in gebied met beekerdgrond. Er wordt geen landschappelijke beplanting op de es aangebracht. De aanwezige beplanting op het erf is gevarieerd. De solitaire bomen ten westen en ten oosten van de woning zijn beeldbepalend. In de tuin staan nog enkele hoogstam fruitbomen. Er is geen fysieke begrenzing tussen 'erf' en naastgelegen cultuurgrond.

6.2 Uitgangspunten voor ontwerp vanuit beleid

De volgende uitgangspunten zijn verder gebruikt om tot het ontwerp te komen:

- Erfbeplanting bestaat uit streekeigen beplanting (geen coniferen en laurier)
- Boerenerven moeten zichtbaar (beleefbaar) blijven in het landschap. D.w.z. dat ze niet volledig in het groen gezet worden. Bij het ontwerp van de loopstal is opzettelijke gebruik gemaakt van

grote ramen en duren die open kunnen zodat publiek vanaf de Beerninkweg de melkcarrousel kan zien;

- Het agrarisch cultuurlandschap is dynamisch; schaalvergroting vormt een middel om kosteneffectief te kunnen boeren;
- Kavelgrensbeplanting staat op een aantal plekken onder druk; soms kan bestaande beplanting weggehaald worden en nieuwe beplanting gepland worden op een locatie die duurzamer is.

6.3 Het inpassingsplan

Op onderstaande verbeelding wordt het erfinpassingsplan gepresenteerd. Het plan bestaat enerzijds uit het verwijderen van niet-streekeigen beplanting in de vorm van coniferen, het wegnemen van het vrije zicht vanaf de Beerninkweg op de lichte betonnen keerwanden van de sleufsilos en het wegnemen van het zicht op de blinde muur van de werktuigenberging.

Los van de wens om het nieuwe erf landschappelijk in te passen is de wens van de ondernemer meegenomen om een bestaande kavelgrensbeplanting te verwijderen en ter compensatie weer aan te leggen als kavelgrensbeplanting langs een bestaand pad.

Het erfinpassingsplan.

6.3 Inrichtingsmaatregelen

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen, dienen de volgende inrichtingsmaatregelen genomen te worden;

Verwijderen uitheems plantmateriaal

De coniferen in de voortuin van de boerderij worden verwijderd. Hierdoor wordt de woning weer zichtbaar (beleefbaar) vanaf de Beerninkweg.

Aanleg hakhoutsingel en hakhoutbosje

Langs de sleufsilos en de mestbassins wordt een hakhoutsingel met overstaanders van zomereiken aangelegd en aan de noord-, oost- en zuidzijde van de werktuigenberging wordt een hakhoutbosje aangelegd. De beplantingstrook is minimaal 5 meter breed en bestaat uit minimaal drie rijen beplanting in

een plantverband van 1,5x1,5 meter. In de hakhouwingel worden een vijftal solitaire zomereiken gepland welke zich kunnen ontwikkelen tot volwassen bomen. Het plantsoen bestaat uit boom- en besdragende struikvormers, te weten: boswilg, zomereik, esdoorn, veldesdoorn, es, ruwe berk, lijsterbes, liguster, Gelderse roos en sleedoorn (allen 10%).

Algemene plantinstructie voor bosplantsoen (singel en erfbosje)

1. Het aanplanten van een houtwal of singel kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest. Gebruik inheems plantmateriaal, wat passend is in de streek.
2. Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor 3-jarig bosplantsoen met de maat 80-100 cm hoogte.
3. De te beplanten oppervlakte dient te worden bewerkt, dit kan door frezen en/of planten in bewerkte grond.
4. Plant de soorten aan in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier voorkomt u dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.
5. Let op dat u niet te diep plant. De diepte is afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat (houd de grond op de schop), plaats het plantsoen zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantsoen vasthoudt. De grond iets aanduwen.
6. Indien u niet direct alle bomen en/of struiken kunt aanplanten, dan kunt u ervoor kiezen de bomen en/of struiken tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de bomen met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

Specifieke plantinstructie

1. Plant de houtsingel of houtwal in rijen aan met een plantafstand van bij voorkeur 1,50 bij 1,50 meter.
2. Boomvormers dient u in het midden van de singel aan te planten, struiken aan de randen.

Scheerhaag

Rondom het privégedeelte van de woning wordt een beuken scheerhaag aangelegd en als afscheiding tussen het erf en het agrarische cultuurland aan de voorzijde van de stal wordt een scheerhaag van veldesdoorn of meidoorn aangelegd. De hagen worden in een plantverband van 4 stuks/m¹ gepland. Er wordt bij de aanleg gebruik gemaakt van plantsoen in de maat 60-80 of 80/100.

Aanleg solitaire bomen

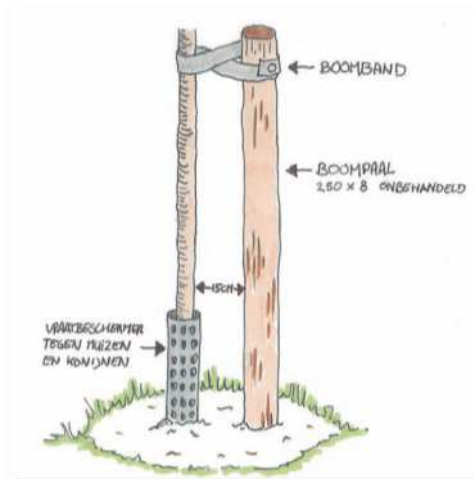
Er worden twee maal twee solitaire zomereiken/linden, een walnoot, vijf zomereiken (overstaanders) in de hakhouwingel en vijf als laanboom gekweekte zomereiken ter vervanging langs het kavelpad gepland. Deze hebben een minimale stamomtrek van 10-12cm op 1,5 m¹ hoogte boven de wortelvoet. De bomen worden gepland in ruim plantgat en ondersteund door twee boompalen en boomband. Er worden als laanbomen gekweekte bomen gebruikt.

Het aanplanten van een boom kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest. Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor een laanboom met een minimale omtrek van 10-12 cm. U kunt ook kiezen voor een grotere maat, bijvoorbeeld 14-16 cm met kluit. Indien u niet direct alle bomen kunt aanplanten, dan kunt u ervoor kiezen de bomen tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de bomen met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

De bomen langs het kavelpad, welke als vervanging van de te rooien beplanting aan de westzijde van het kavelpad worden gepland, worden middels een vast raster veiliggesteld. Dit raster wordt op minimaal 1 m¹ uit de wortelvoet van de bomen gepland en schuif als het ware mee met het groeien van de bomen.

Specifieke plantinstructie

1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
2. Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.
3. U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.
4. Plaats bij een bomengroep de bomen ruim uit elkaar, de minimale plantafstand is 6 meter. Een volwassen boom kan al snel een kroon ontwikkelen van 10 meter breed.

Algemene opmerking

Initiatiefnemer dient er op toe te zien dat uitsluitend inheems plantmateriaal gebruikt wordt. De leverancier van het plantmateriaal kan hierop toezien.

Verwijderen kavelgrensbeplanting

Los van het erfinpassingsplan, heeft de initiatiefnemer de wens geuit om een bestaande kavelgrensbeplanting, welke tussen twee kleine kampen ligt, te rooien en als laanbomen te compenseren langs een kavelpad iets westelijk ervan. De reden hiervoor is dat beide kampen als één bouwland benut kan worden.

6.4 Beheer

Om vanuit de uitgevoerde inrichtingsmaatregelen tot het wenselijke eindbeeld te komen, dient de nieuwe beplanting beheerd te worden. De verschillende beplantingstypen worden als volgt beheerd;

Hakhout (met overstanders)

De singel en het erfbosje worden beheerd als hakhoutsingel. Goed onderhouden houtwallen en houtsingels bestaan uit een boom-, kruid- en struiklaag. Na ongeveer 5-6 jaar zullen de takken in de houtsingel of wal elkaar gaan raken en dient er waar nodig gesnoeid en gedund worden. Na 10 jaar is de eerste keer onderhoud noodzakelijk. De meeste houtsingels en houtwallen worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet. Afzetten betekent dat de bomen en struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De bomen en struiken groeien uit zichzelf weer uit. Bij het afzetten is het in elk geval van belang dat er genoeg licht op de bodem valt om de stobben te laten uitlopen.

In de westelijke hakhoutsingel worden vijf zomereiken overstaanders gepland. Deze zomereiken worden bij het afzetten van de singel gespaard waardoor deze uit kunnen groeien tot volwassen bomen.

Solitaire zomereiken, linden en walnoot

Geen beheer, mogelijk opkronen als schade aan landbouwvoertuigen ontstaat door lage takken.

Scheerhaag

De scheerhagen worden jaarlijks 1 à 2 maal geknipt/geschoren om de haag op de wenselijke hoogte en breedte te houden.

Bijlage; fotobijlage

